

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quàm iucunda sit perfectorum memoria. Cap. xxxvij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

vitam humi repentem, & mentem in rebus terrenis harentem, & charitatem nimis exilem, & vix eos in aliqua Dei gratia conferuantem habuerint?

Psal. 112.

Post nouem igitur Angelorum ordines, quibus (vt diximus) omnes perfecti texti sunt, vt, quemadmodum scriptum est in Psalmo, Collocet eos Dominus cum Principibus, cum Principibus populi sui, decimus erit beatorum ordo, in quo omnes paruuli cum baptismo decedentes, & omnes iusti, qui vitam hic tepidam, & segnem duxerunt, & tandē in gratia decesserunt, suo ordine requiescent. Nam meliores ad infimum Angelorum chorū propius accedent, infirmiores verō ab Angelis longiori intervallo distabunt. Quod, vt nunc alios omittam, bona uentura magnus Ecclesia Doctor apertē palamq; testatur. Ait enim, infra nouem ordines Angelorum addetur ordo decimus ex his, qui in vita ista non peruenerunt ad tantam meritorum excellentiam, vt exaltentur ad ordines angelorum, sed meritis Christi saluati decimū tenent gradum. Putatq; hoc, in illa parabola mulieris habentis drachmas decem, quae vnā perdidit, & tandem post multum laborem inuenit, fuisse signatū, atq; in miraculo solis descendentis tempore Ezechig per decem lineas, fuisse in figura predictum. Sic enim Christus verus iustitiæ sol, ad querendam decimam drachmam, id est, humanum genus, relictis nouem Angelorum ordinibus, de cœlo descendit, & in volubilitate huius vitæ vsq; ad assumptionem iustitiæ, post omnes Angelos naturæ humanæ se deiecit. Quā cum per charitatem perfectam Angelicam, quo ad gratiæ mensuram fecit, cum Angelis collocat, cum verō ipsa per hominum negligentiam in sordibus hæret, si demum ad salutem veniat, infra ordines Angelorum constituit. Ex his manifestē conspicitur, quā sit inter gloriam virorum perfectorum, & hominum imperfectorum distantia. Nam si Angeli sunt penē innumerabiles, quia millia millium ministrabant ei: & decies millies centena millia assistebant ei. Et si omnes isti, si Thomæ satis verosimiliter loquenti credendū est, sunt gratia & gloria inæquales, ita vt sicut in numeris vnus est alio maior, ita in Angelis vnus sit alio semper gloria superior. Quāto maior erit gloria eorum beatorum, qui inter Angelos, aut inter Archangelos, aut inter alios superiores ordines sedēt, beatitudine eorum iustorum, qui infra omnes Angelos suum domicilium habēt? Hoc nec lingua eloqui, nec summa comprehendere, nec mēs valere cogitare.

Bona u. in 2. d. 9. g. 7.

Luc. 15.

4. Reg. 26.

Danie. 7.

D. Tho. 1. p. 2. 50. ar. 4.

Si ergo desiderium rerum cœlestium debet esse maius eo quod in rebus terrenis collocamus, cur salutem eos, qui statū perfectionis profitemur, non audē, & diligenter ad perfectionem curremus? Cur saculares homines numquam augmento diuitiarum & honorum satiantur, & nos augmentum gloriæ, & veras diuitias, verasque dignitates fastidimus, & in infimo loco sessuros esse sustinemus? Et illi quidem falsa bona quarunt, & quæ velint nolint amissuri sunt, magna sollicitudine conquirunt; cur nos vera bona, & semper duratura nō augere, & promouere curamus, quorum possessione felicissimi futuri sumus? Quare nos in hac vita infimus locus contristat, & in cœlo infima sedes delectat, cum potius hic postremus locus eligendus esset, vt ibi superior sorte nobis obringeret? An quia hic primas sedes appetere superbia est, & in cœlesti patria supremum locū procurare feruor est, & magnæ mentis indicium? Sed si hoc nos mouet, cur ex professo virtutem auersamur, & ambitiosi, ac superbi haberi volumus, virtū virtuti præferentes, & dignitatem terræ cœlesti dignitate factio ipso maiorem existimantes? Pudeat nos premiū sanctis & perfectis præparatum contemnere, quod

A profectō vitæ nostræ segnitie despiciamus, dum illi utilitates huius mundi anteponimus, & vitæ futuræ bona amittimus, dum plus æ quo huius vitæ bonis inhæremus. Et ego quidem, Dominus vnus sum ex tepidis & imperfectis hominibus, qui singulis diebus tibi, vt par est, seruire propono, & numquam incipio; & quia semper peccata peccatis accumulō, & imperfectionibus imperfectiones adiicio, minime sū quietus, sed perpetuō earū memoria & recordatione discrucior. At misericordia tua, Deus meus, hæc spes reposita est in sinu meo, quod paruulus inter paruulos requietionis locum obtinebo. Scio enim, quia nō solis sanctis, sed peccatoribus etiam conuersis æterna cœlorum habitatio à te parata est. Et lego, quia paruus & magnus ibi sunt, & seruus liber à Domino suo. Ibi paruus, licet non in loco magnorum, tamē in eadem domo cum magnis, te donante, victurus sum, vbi iam liber ab omni seruitute peccati, nulla inuidia magnorum tangar, & nullo liuore consumar. Quia in illa tantæ beatitudinis regione, vt ait Prosper seruus tuus, nec maioris meriti sibi aliquid quise arrogabit, quia arrogantia ibi nulla erit; nec superiori inferior inuidebit, quia ibi inuidus nullus esse poterit. Placeat tibi Domine, vt secundum fidem meam fiat mihi, & secundum spem, quam de tua bonitate concepi, mihi tandem eueniat; nam licet minimus sim regni cœlorum, sine dubio magnus ero, & omnem à mortalibus comprehensibilem magnitudinem superabo.

Iob. 3.

Prosp. lib. 1. de vita cont. 6. 4.

Quam incunda sit perfectorum memoria.
CAPVT XXXVII.

C **P**ERFECTOS viros in cœlesti patria receptos & apud Dominum exultantes, fideles de sua memoria non delect, nec terrogenæ obliuiscuntur, sed eorum honorificè recordantur. Quos enim sanctè & perfectè vixisse comperiunt, aut statutis temporibus, aut quoties memoria ipsorum incidit, non sine laude & admiratione concelebrant. Idque Salomon Deo inspirante cognouit, dum inter suas sententias hanc etiā scripsit: Memoria iusti cum laudibus, & nomen impiorum putrefcet. Cuius sensui non tantum summa veritatis loquentis auctoritas, sed ipsa quoque quotidiana experientia testimonium præber. Sæpè namque vidimus reges, & principes, & nobiles in sepulchris marmoreis putrescentes, & penitus ab hominum recordatione relictos; pauperculos verō Christo perfectè obsequentes, & post mortem in infimo loco sepultos ab vniuersis hominibus honoratos. Illorum memoriam nec marmora, nec alabastrites, nec columnæ, nec ædificia, nec tituli superbi conferuant: istorum verō felicem recordationem sola virtus, operibus sanctæ conuersationis exulta, sustentat. Illorum nomina, & titulos, ac dignitates homines nesciunt, & opera ignorant; istorum verō & nomina cum magna veneratione audiunt, & sanctissimas actiones admitantur. Imò, vt Beda ait, & in hac vita boni bonos, siue viuentes, siue defunctos, laudibus efferunt, impiorum autem, & actus detestantur, & nomen. Omnes quidem homines instigantē natura, & desiderio immortalitatis deposcente, cupiunt sui memoriam posteris derelinquere, & curant si non possunt in seipsis, at in filiis, & in operibus se immortales facere, & perpetuō in aliorum recordatione permanere. Hoc autem immortalitatis desiderium, ad quos labores miseros mortales non adigit, ad quas curas, & fatigationes non im-

Prou. 10.

Beda in prouer. c. 90.

pellit?

pellit: Quidam eorum, auro & argento, & gemmis, ac lapidibus pretiosis, & aliis diuitiis congregandis intendunt, vt partem diuitiarum, & post mortem aut aliis legata, aut in filios hereditate transfusa, eorum laudabili memoria subseruiant. Alij inhiat dignitatibus, & honoribus assequendis, quae ipsorum nomen veluti ante oculos hominum suspensum teneant, & in terram obliuionis cadere, & mergi non sinant. Alij intolerabiles labores militiae subeunt, & certaminum periculis milites vitam exponunt, vt posterit sciant, & legant, eos fuisse duces fortissimos, qui pro aris & focis sanguinem profuderunt, & aduersus hostes strenue decertarunt. Alios magnificarum domorum, & superbiorum aedificiorum extractio delectat, in quorum lapidibus nomina, & dignitates suas, & sumptus immensos in turribus erigendis factos insculpant, quae eorum recordationem integram inuolatamque conseruent. Nam & haec causa fuit turris Babylonica aedificanda; quare superbi eius aedificatores dixerunt: Venite, faciamus nobis ciuitatem & turrim, cuius culmen pertingat ad caelum: & celebremus nomen nostrum antequam diuidamur in vniuersas terras. Omnes isti nullo modo ad finem sui desiderij perueniunt. Quoniam ipsae opes male partae, aut dilabuntur, aut, etsi maneat, in alium possessorem translatae, dum istum augent, iniustum lucratores obliterant. Et dignitates, quia successores instat, atque distendunt, miseros praedecessores in nudos, & spoliatos, & fortassis in batatru detrusos abscondunt. De hostibus autem reportatae victoriae facillime a memoria pace fruetium excidunt, & cum ipsa bellorum & victoriarum obliuione, obliuio etiam ducum, & imperatorum ingreditur. Ac denique superba palatia, immensa aedificiorum moles, ex lapidibus mutis congesta nomen suorum aedificatorum predicare non possunt, nisi forte in auribus quorundam otiosorum, qui antiquos characteres, & penes vetustate consumptos lapidibus incisus nituntur legere, & quae continent, ad memoriam reuocare.

Gen. II.

Iob. 13.
Greg. 11.
mor. c. 17.

Memoria ergo istorum, vt ait Iob, comparatur cinerum. Quia, vt bene interpretatur Gregorius, illic ponitur, vbi ab aura rapiatur. Quantumlibet etenim quisque pro facienda gloria sui nominis elaborat, memoriam suam quasi cinerem ponit, quia hanc citius ventus mortalitatis rapit.

Et profecto ego istos, qui similibus operibus sui memoriam seruare non valent, in hoc ipso, quod eam non seruant, felices existimo, quia eam memoriam apud homines amittunt, quae ipsis dedecori erat, & sempiternam ignominiam asserbat. Quis enim dum diuitiis iam mortui recordatur, non indicat eum fuisse raptorem, qui dolis, & technis, & rapinis, ac pauperum iniuriis tantas opes aggregauit? Quis ad memoriam reuocans eum, qui magnos honores fuit consequutus, non cogitet eum forte superbum, ad ambitiosum fuisse, qui non meritis sed pecunijs, & donis, in gratiam familiarium regis seipsum insinuauit, & eorum mendacijs approbatus in sedem iudicariam ascendit? Quis eius mentionem faciens, qui vitam militarem attipuit, non suspicetur illum peccatis militum fuisse implicatum, quorum occupatio est, dum consuetu praetiorum vacant, ludere, & peierare, & vilissimas mulierculas in exercitu circumferre? Quis tandem dum eius nomen audit, qui opes suas in magnis aedificijs insumpsit, non eum stultum & insanum putet, qui sciat domos amplissimas in terris extruere, quas iustores frequenter, & in caelo sibi aedificare domicilium aeternum ignorauit? De isto, & similibus inquit Chrylasmus: Hoc non est tam laudem quam crimen sibi parare. Nam statim ad haec subiunguntur plurima-

Chry. hb.
3c. n. gen.

A rum contumeliarum verba: domus haec huius est, huius auari, huius rapacis, huius viduarum & orphanorum spoliatoris. Igitur hoc non est memoriam assequi, sed perpetuis obuii criminibus, & etiam post mortem infamari, & spectatorum linguas acere in plaphemia & accusationem eius, qui illam possidet. Cum his ergo omnibus satis bene agitur, si eorum memoria aboleatur, quae non ipsorum honori proficit, sed de decori & ignominiae seruit.

Peccatores itaque sui memoriam perpetuare cupiunt, quam tamen ad summum, & temporalem, & infamiae plenam assequuntur. At vir iustus, atque perfectus, memoriam in cordibus hominum perpetuam, & illam honorificam, & laudibus refertam assequitur. Vtrumque sanctus David vnicuique versu complexus est; In memoria aeterna erit iustus; ab auditione mala non timebit. Iustorum memoria in hoc quoque saeculo perpetua est, quia causa eius, scilicet virtus, numquam interit. Et quia Dominus suorum amicorum honori consulens, homines ad eorum memoriam & recordationem excitat, quos sibi per intimam familiaritatem copulauit. Illud quidem magna pietatis opus, quo Maria Magdalena pretiosum alabastrum confregit, & vnguentum nardi spicati, magni valoris, super caput Christi recumbentis effudit, Dominus ipse pollicitatione aeternae memoriae ex parte persoluit. Amen dico vobis: vbi cumque praedicatum fuerit Euangelium istud in vniuerso mundo, & quod fecit haec, narrabitur in memoriam eius. Idem prorsus fit cum multis alijs sanctorum, qui perfectionem coluerunt, & vnguenta sanctorum laudum super caput Christi profuderunt, & eius pedes amoris affectibus osculati sunt. Haec opera illorum vbi que resonat, & in toto mundo celebrantur, atque in cathedris, & pulpitis Petri lacrymae, Pauli discursus, Francisci humilitas & paupertas, Dominici fraterna charitas, Bernardi singularis puritas, & aliorum sanctorum merita ad eorum memoriam referuntur.

Ps. 111.

Marc. 14.

C Vnde sapientia ait: O quam pulchra est casta generatio cum claritate: immortalis est enim memoria illius; etiam & apud Deum nota est, & apud homines. Haec generatio non est alia quam multitudo iustorum, quae mente pulchra est, quia gratiae decore nitet, & corpore casta, quia honestatis nitore emicat, & luce sapientiae clara; quoniam rerum caelestium cognitione respundet. Cuius memoria nec apud Deum, nec apud homines perit. Non apud Deum, quia sanctos semper secum habet, & numquam a proposito eos clarificandi discedit. Non apud homines; quoniam hi celebrem eorum memoriam non deserunt, quos sibi semper patronos apud Deum, & mediatores agnoscunt. Adde vt, quia non potest Ecclesia omnium sanctorum festa sigillatim celebrare (sunt enim illi innumerabiles) neque potest omnes perfectos, & iustos ex nomine cognoscere, aut eorum specialem memoriam habere, dies festos celeberrimosque quotannis instituit, in quibus (iubente Deo) sanctorum omnium chorus honoraret; & eos ad memoriam fidelium addaceret. Omnes etiam illos frequenter inuocat, dum in publicis supplicationibus canit: Omnes sancti, & sanctae Dei, intercedite pro nobis. Bene ergo perfectus quisque ait, dum bona sibi a perfectione data commemorat: Praeterea habeo per hanc immortalitatem, & memoriam aeternam his, qui post me futuri sunt, relinquam. Et rursum: Habebit propter hanc claritatem ad turbas, & honorem apud seniores iuuenis. Sapienter perfectus vir iuuenem se vocat, quia in seruire numquam senescit, numquam virtute flaccidit, numquam in bonis operibus fit

Sap. 4.

Sap. 8.

Ihb.

imbecillior, sed dum quotidie proficere curat, & robustior in bono fieri, floridam iuuentam asseruat. Bonus iuuenis, cuius animus senili gravitate censetur, in quo ætas senectutis est, non annorum numerus, sed vita immaculata, in quo viget incana prudentia. Bonus iuuenis, cuius renouata est, & reffloruit velut aquilæ iuuentus sua. Hunc seniores, illi scilicet, qui canicem, & maturitatem habent in mente, honore prosequuntur. Hunc turbæ, & qui affectuum commotione turbantur, clarum, & memoria dignissimum iudicant. Hunc futuri vidisse cupiunt, & quem non viderunt, in operibus ab ipso relictis vident, & magnis laudibus prædicant. Hunc denique Deus immortalitate vestitum apud se eximiis muneribus præmiat. Cui per omnia conuenit illud fortis mulieris elogium: Non extinguetur in nocte lucerna eius. Nam si mors iusti nox dicitur, quia in ea tamquam in nocte requiescit, & paulatim à laboribus suis, profectò in nocte lucerna eius non extinguitur, quia post mortem iusti nomen non deletur, nec memoria consummatur. Est ergo æterna perfecti viri memoria, quæ usque ad finem mundi in Ecclesia durabit, & post mundi consummationem clarior & fulgentior existet. Nunc enim, quia aliter fieri non potest, quorundam sanctorum memoria tantum communiter habetur, tunc verò omnium singularis memoria, ac recordatio celebrabitur. Quia in cælesti patria omnes, quemlibet iustum ex nomine cognoscent, & eum tamquam Dei filium prædictum honore afficient.

Prov. 31.

Psal. 111.

Ecc. 49.

2. Cor. 2.
Cant. 2.

Sed quid est, quod Dauid adiecit, viro iusto æternam memoriam promittens: Ab auditione mala non timebit? Certè quod iusti memoria non erit infamis, sicut impiorum recordatio, sed iucunda, honorabilis, plena laudis atque decoris. Quod Ecclesiasticus de Iosia loquens manifestè pronunciauit: cuius laudem omnibus viris sanctis, atque perfectis congruere perspicuum est: Memoria Iosia, inquit, in compositionem odoris facta, opus pigmentarij. In omni ore quasi mel indolcabitur eius memoria, & ut musica in conuiuio vini. Tria proponit huius recordationis encomia, quæ in memoriam cuiusque viri perfecti per omnia quadrant. Alterum: quod est veluti purissimum thymiam ex variis odoramentis compositum, & hoc pertinet ad opinionem, quæ de perfecto concepitur. Omnes enim cum alicuius viri sancti, aut perfecti recordantur, illum ut aceruum quandam virtutum aspiciunt, & in eo humilitatem, grauitatem, modestiam, silentium, internam puritatem, & reliquas virtutes inesse cognoscunt. Quæ tam suaviter naribus spiritualis mentis olent, ut quisque eas mente percipiens, sine vlla hæsitacione affirmet, quia sanctus, & perfectus vir bonus Christi odor est in omni loco. Et sicut Christus pulcherrimus campi flos (ut ipsum sponsa compellat) omnes flores, & rosas, & lilia suavitate & decore vincit; ita eius odor, quo perfectum quemque intelligimus, omnes corporeos odores suauitatis præstantia, quasi in infinitum excellit. Alterum encomium est, quoddam in ore loquentium est quasi dulcissimum mel. Nemo enim ex concepta perfecti memoria, os ad loquendum aperit, qui non eum laudibus, & encomiis exornet. Ille, inquit, erat vir humilis, & obediens, qui mundum, & seipsum despiciebat, & ut prælati iussa exequeretur, suum sensum, & voluntatem conculcabat. Ille erat vir pariens, & assidua orationi deditus, cuius studium erat huius vitæ molestias firmiter tolerare, & Deo per compunctionis sacrificium seipsum offerre. Hæc & similia verba de viro perfecto proferuntur, cum aliqui

A mutuò colloquentes, in eius recordationem incidunt. Quod Chryostomus diuiti suadens, ut suas opes mendicis erogat, hac luculentissima oratione confirmat. Quod si omnino æternam memoriam amas, ego tibi viam monstrabo, qua poteris semper celebrari, dabitque tibi fiduciam in futuro sæculo. Hoc pacto igitur poteris, & commemorari, & celebrari quotidie, encomiisque euehi, & post hanc vitam, si has pecunias in manus inopum dispenfes, relictis lapidibus, & splendidis ædificijs, & villis, & balneis. Hæc memoria immortalis, hæc memoria à sarcina peccatorum alleuiat, hæc multam tibi fiduciam apud Deum conciliat. Cogita, obsecro, & hæc verba, quæ singuli dicturi sunt. Hunc misericordem & benignum, hunc mansuetum, hunc suauem, hanc tam largum dispensatorem. Dispersit enim, & dedit pauperibus, iustitia eius manet in sæculum. Vno die diuitias dispersit, & iustitia eius manet in sæculum, & memoriam fecit immortalem. Vidisti memoriam, quæ se in omne sæculum extendit? Vidisti memoriam magnis, & infabilibus plenam bonis? Hoc pacto post mortem iusti misericordes laudantur. Quare Tabitha vita sancta discipuli accersierunt Petrum, & eum in cœnaculum introducentes, vbi iacebat corpus exanime, circumsteterunt illum omnes viduæ gentes, & ostendentes ei tunicas, quas faciebat illis Dorcas (sic namque nomen defunctæ interpretabatur) in tantum ut Apostolum ad rogandum Dominum, & ad suscitationem eius impellerent. Quod si tanta est laus misericordium, qui solas opes extra se positas in pauperum vsu insumunt, quanta erit illius laus, qui omnia pro Christo relinquit, qui suam voluntatem deserit, qui in hac vita perfectè mundo moritur, & soli Deo viuere studet? Verè in omni ore memoria eius dulcatur, quia cum eius mentionem facit, non nisi ad promendas Dei, & iusti laudes aperitur. Tertium encomium est, quoddam memoria viri perfecti erit, sicut musica in conuiuio vini, quod ad audientium vilitatem, & oblectationem spectat. Sicut enim musica animos purgatos moderare epulantium, & bibentium oblectat, & ad desideria rerum supernarum inuitat, ita memoria viri perfecti auribus excepta fidelibus, & audientes exhilarat, & ad desiderium auditarum virtutum pronocat. Cui non ineptè conuenit illud eiusdem Ecclesiastici: Vinum, & musica lætificant cor, & super vtraque dilectio sapientiæ. Illa enim cor carneum ad exultationem permouent, dilectio verò perfectio, ad memoriam reuocata, spiritum mentis nostræ ad verissimum gaudium, & ad imitationem perfectionis, quam audimus, instigat. Quoties dum virtutes alicuius fratris nostri, aut absentis, aut vita sancti commemorari audimus, conscientia spina cõpungimur, & nostram vecordiam & segnitiam erubescimus, & apud nosmetipsos mores mutare, spiritualiter viuere, & eius silentium, & obedientiam, & orationis studium imitari constituimus? Quid est hoc nisi musica in conuiuio vini? Nos enim ad vinum spirituale bibendum inuitati, & ad cellam vinariam religionis adducti, dum musicam virtutum alicuius fratris aure interiori percipimus, inter bibendum mirum in modum delectamur, & surgere non ad ludendum, sed ad laborandum proponimus.

B

C

D

E

Non nihil etiã huius utilis & iucunda perfectorum memoria, quam post se relinquunt, in veste sacerdotis figuratum intelligimus. Nam illa vestis oram habebat textilem, ex qua mala punica, ex hyacintho, & purpura, coccoque bis tincto contexta, & aurea tintinnabula dependebant, quorum dulcis sonus in-

Chry. h. b.
30. in Genes.

Psal. 111.

Ahor. 9.

Ecc. 40.

Exod. 28.

grediente

grediente sacerdote tabernaculum aures vniuerso-
rum astantium pullabat. [Sacerdos, cui mysticè vestis
ista consuitur quisque perfectus est, cuius totum mu-
nus in hoc profectò consistit, vt Deo, non sacrificia
taurorum, aut vitulorum, sed suimetipsius offerat, &
in altari cordis quicquid carnale est, charitatis igne
consumat. Vestis autem eius hyacinthina ad talos
vsque demissa, cœlestis est eius conuersatio, vt ait Be-
da, quæ pedes sacerdotis operit, dum perseuerans est,
& finem vitæ viri perfecti contingit. Illi enim dicitur:
Esto fidelis vsque ad mortem, & dabo tibi coronam
vitæ,] & ne istam coronam æternæ vitæ perdat, vsque
ad mortem in bono perseuerat. Extremitas huius ves-
tis, finis ipse est sanctæ & cœlestis conuersationis, quæ
nō in genibus, aut in cruribus, sed in pedibus finitur,
quoniam ad finem vsque vitæ perdurans, in aliam
melioiorem conuersationem commutatur. Sed vide
quid ex hac extremitate siue ora dependeat: Certe
mala punica, & tintinnabula, quæ iucundam & sanctam
perfectorum memoriam designat. Tintinnabula
namque sonant, & ad efferenda lumina, & ad vi-
dendam vestem sacerdotis, & mala punica nos pro-
uocant. Et dum verba, quæ vitam perfectorum tra-
ctant; audimus, nihil aliud internis oculis, quàm sanctis-
simam quandam vitam, & cœlestia desideria, cha-
ritatis opera, & purissimas omnium virtutum actio-
nes aspiciamus. Quibus & ad laudandos sanctos ipsos,
& (quod precipuum est) ad laudandum Dominum
sanctitatis auctorem, & omnis perfectionis datorem
permoemur. Quis enim alicuius perfecti viri vitam
& actus considerans, non clamet cum Dauide: Gene-
ratio & generatio laudabit opera tua; & potentiam
tuam pronuntiabunt. Magnificentiam gloriæ sancti-
tatis tuæ loquētur; & mirabilia tua narrabunt. Et vir-
tutem terribilium tuorum dicent: & magnitudinem
tuam narrabunt. Memoriam abundantæ suauitatis
tuæ eructabunt; & iustitia tua exultabunt.] Verè, Do-
mine omnes gentes, omnēsque nationes opera tua
laudant, & potentiam tuam prædicant; illa scilicet
opera præcipuè, quæ in sanctis tuis facis, & illam po-
tentiam, quam in mutatione, & emundatione, cor-
dium eorum ostendis. Narrant, inquam, illam immen-
sam magnificentiam, qua dilectos tuos è vinculis re-
rum mundanarum ereptos, sanctitate multiplicas, &
mirabiles aquarum cœlestium decursus, quibus illos
emundas. Explicant quoque non sine ingenti admi-
ratione tuorum operum fortitudinem, quoniam per-
fectorum operâ (& illi quidem, quod ad naturam at-
tinet homines sunt imbecilles;) vitia destruis; peccata
consumis, demones fugas, & solo conspectu homi-
nionum exterres, & te verè magnum: qui pusillis in-
gentia potes, apud omnes manifestas. Memoriam hu-
ius eximia potentie, & suauissimæ misericordie om-
nes eructant, & id nimis vtiliter, quia dum horum
operum recordantur, ad tuam iustitiam consecretan-
dam interius exultant. Est ergo, Domine, perfectorum
memoria gloriola, honorifica, atque proficua: glorio-
sa, quia tibi sanctitatis datori gloriam tribuit, honori-
fica, quia perfectis honorem sempiternum parit: &
proficua, quia in nobis desiderium imitandi propignit.
Perit memoria impiorum cum sonitu,] at sanctorum
memoria in æternum durat: quam sanè perfectio-
nem excolentes, habebunt: qui verò operibus
luti & lateris, id est, actionibus mun-
danis quærunt, nullatenus
consequuntur.

Apoc. 2.

Psal. 144.

Psal. 9.

A *Quòd perfectio ob summam sui dignitatem
ab omnibus sit excolenda.*

C A P. XXXVIII.

MANIA, quæ in superioribus dicta sunt, ma-
nifestè confirmant summam esse perfectio-
nis dignitatem, quam vniuersi homines ide-
berent appetere, & nequaquam in solo appetitu, ac
desiderio consistere, sed vltra ad exercitationem om-
nium virtutum progredi acniti, mediis illis tam-
quam instrumentis hanc pretiosissimam gemmam
sanctitatis comparare. Nam si pro mundi dignita-
tibus infatigabili studio laborant; quanto vtilius erit
illis, pro dignitate perfectionis laborare, quæ non
solum in hoc sæculo & ad paucos dies, magnos &
honorabiles reddet, sed etiam in futuro, atque in
regno Dei, & in æternum, & apud Deum & An-
gelos eius, claros & gloriosos efficiet? Omnis digni-
tas huius sæculi exilis & pusilla est, quæ serò inci-
pit, & citò euanescit, & quamdiu durat, ambiguis
& implacabilibus curis mentem sub eagemētis dis-
cruciat. Est quidem pusilla, quia ad paucos, aut in
paucis rebus suam potestatem extendit. Quid enim
possunt reges, aut Prælati præcipere, quod non pa-
rum sit, cum totum illud sit exterius, & ad actus
interiores mentis nequaquam eorū dominatio pro-
cedat: & quicquid ipsi præcipiunt, inde vim habet,
quia à vera virtute præcipitur: aduersum quam si
aliquid iubeant, nullo modo ad præstandum sub-
ditos ligant? Serò quoque dignitas mundi incipit.
Quot enim annis expectandum est, vt quis ad ali-
quam potestatem ascendat? quantum laborandum,
& vigilandum, vt aliquem splendorem in republi-
ca acquirat? & quantos vidimus, in quorum domos
dignitas, & mors simul ingressæ sunt, & dignitas
non ad dignitatem conuulit (sed ad immensam tri-
stitiam subintravit?) Citò etiam discedit; quoniam
aut temporalis est, & tunc elapsis paucis annis finem
accipit; aut perpetua (sic enim mandax sæculum
aliquas dignitates vocat, eo quòd tota vita non ces-
sent) & hæc in morte hominem inglorium, & nu-
dum, & multis scrupulis implicatum derelinquit.
Ac tandem ista dignitas non tam refrigerium est,
quàm tormentum illam habentis, qui sapissimè pro-
pria necessitati, & imbecillitati seruire non potest;
qui dum manducandum esset, ieiunat; dum dor-
miendum esset, vigilat; dum paulandum, elabo-
rat; qui edacibus curis discerpitur, tristitiis affligit-
tur, & supra vires laboribus oneratur. At dignitas
perfectionis magna est, & (vt ita dicam) ampla, quæ
si volumus, citò incipit, & nunquam nos deserit,
& sanctissimis voluptatibus nos ipsos illinit. Quis
enim eius magnitudinem poterit explicare, quæ
omnes cogitationes, omnia desideria, omnia ver-
ba, & omnia opera mentis nostræ componit, &
Deum nobis propitium, Angelos beneuolos, ho-
mines amatores, & omnes creaturas subditas red-
dit? Quis eius citum aduentum exprimet, quæ fa-
cilè videtur ab his, qui diligunt eam, & inuenitur ab
his, qui quærunt illum?] Præoccupat, qui se concu-
piscunt, vt illis se prior ostendat, & si vitorum &
senum corda diligit, consortium adolescentium, imò
& puerorum, & virguncularum non erubescit. Quis
eius perpetuitatem declaret, quæ vsque ad mortem
virum perfectum sequens, cum carnalibus oculis vi-
detur secedere, tunc crescit, tunc fit ipsa omnino per-
fecta, tum mentem fortius afficit, & inseparabilis
astringit? Quis tandem eius dulcissimum conuictum

Sapient. 6.